

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Uwchradd Bodedern

Dyddiad yr arolygiad: Hydref 2022

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Trosolwg

Cymuned ofalgar yw Ysgol Uwchradd Bodedern sydd yn hyrwyddo diwylliant cadarnhaol o gynhwysiant, parch a chodi dyheadau. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn falch o fod yn rhan o 'deulu Ysgol Boded' ac yn teimlo eu bod yn ffynnu mewn ethos hapus a diogel. Mewn llawer o achosion, mae athrawon yn rheoli eu dosbarthiadau'n effeithiol ac mae ganddynt ddisgwyliadau uchel o ran ymddygiad disgyblion.

Mae cyfran uchel o ddisgyblion yn manteisio ar gyfleoedd i ymaelodi â chlybiau a chymryd rhan mewn gweithgareddau a drefnir gan yr ysgol. Yn y clybiau hyn, mae disgyblion yn derbyn profiadau gwerthfawr i ddatblygu eu gwybodaeth a dealltwriaeth bynciol neu i fanteisio ar gyfleoedd diwylliannol neu ymarfer corff. Mae'r ysgol yn darparu cwricwlwm eang a chytbwys sy'n diwallu anghenion bron bob disgybl.

Mae llawer o ddisgyblion yn gwneud cynnydd addas yn eu gwersi gan fynegi eu hunain yn briodol wrth ateb cwestiynau'r athro. Maent yn defnyddio strategaethau darllen yn llwyddiannus i leoli ffeithiau, i ddewis a dethol gwybodaeth ac i adnabod nodweddion arddull mewn testunau. Gallant fynegi eu hunain yn briodol wrth ysgrifennu yn estynedig yn y Gymraeg a Saesneg. Fodd bynnag, yn gyffredinol, nid yw lleiafrif o athrawon yn annog disgyblion i ddefnyddio'r Gymraeg ddigon. O ganlyniad, nid ydynt yn gwneud cymaint o gynnydd ag y dylent yn eu medrau cyfathrebu Cymraeg. Er bod arweinwyr a llywodraethwyr yr ysgol yn adnabod yr angen i gryfhau'r ffocws ar sicrhau dilyniant ieithyddol disgyblion, nid yw'r cynllunio ar gyfer hyn wedi ei ddatblygu'n llawn.

Ym mwyafrif y gwersi, mae'r athrawon yn cynllunio'n effeithiol gan sicrhau eu bod yn cynnig lefel her briodol i'r disgyblion. Yn y gwersi hyn, mae cyfleoedd buddiol i ddisgyblion ddatblygu eu medrau a'u dealltwriaeth bynciol. Mae mwyafrif yr athrawon yn cynnig adborth buddiol i ddisgyblion ar eu gwaith ac yn rhoi cyfle i ddisgyblion ymateb i'w sylwadau. Er bod cryfderau yn ansawdd yr addysgu ar draws yr ysgol, mewn lleiafrif o wersi mae'r diffygion yn yr addysgu yn golygu nad yw disgyblion yn gwneud cymaint o gynnydd ag y gallent.

Ers ei benodi yn Ebrill 2020, mae'r pennaeth wedi gweithio'n ddiwyd i sefydlu ymdeimlad cryf o weithio fel tîm ymysg y staff. Mae diwylliant ble mae staff yn awyddus i gael hyfforddiant i ddatblygu ansawdd eu gwaith a datblygu yn eu rolau. Yn ogystal, mae arweinwyr wedi meithrin perthynas agos a chynhaliol â rhieni gan gyfathrebu trwy nosweithiau agored, cylchlythyron a fideos diddorol. Mae'r llywodraethwyr yn gweithio'n agos gydag arweinwyr ac yn deall eu cyfrifoldebau'n llawn. Mae llawer o arweinwyr canol yn arwain eu meysydd cyfrifoldeb yn effeithiol ac yn ymgymryd ag amrediad o weithgareddau rheoli ansawdd defnyddiol. Fodd bynnag, nid ydynt yn arfarnu'r addysgu gan ystyried ei effaith ar ddysgu yn ddigon agos. Golyga hyn nad yw arweinwyr bob amser yn cael digon o effaith ar wella ansawdd yr addysgu a'r cynnydd mae disgyblion yn ei wneud ar lawr dosbarth.

Argymhellion

- A1 Sicrhau bod datblygu medrau Cymraeg disgyblion yn flaenoriaeth ysgol gyfan ac yn cael ei weithredu ar bob lefel
- A2 Gwella'r addysgu trwy fynd i'r afael â'r diffygion a adnabuwyd yn yr adroddiad
- A3 Grymuso prosesau hunanwerthuso trwy ystyried y ddarpariaeth yn ôl ei heffaith ar ddysgu disgyblion ar lawr y dosbarth

Beth sy'n digwydd nesaf

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad.

Cyd-destun yr ysgol

Enw'r darparwr	Ysgol Uwchradd Bodedern
Awdurdod lleol	Cyngor Sir Ynys Môn
Iaith y darparwr	Dwyieithog
Math o ysgol	Uwchradd
Nifer y disgyblion ar y gofrestr	789
Nifer y disgyblion o oedran ysgol statudol	700
Nifer yn y chweched dosbarth	89
Canran y disgyblion o oedran ysgol statudol sy'n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim, dros gyfartaledd o dair blynedd (Canran cenedlaethol y disgyblion sy'n gymwys am brydau ysgol yn y sector Uwchradd dros y tair blynedd diwethaf yw 18.5%)	20.1%
Canran y disgyblion oedran ysgol statudol sydd ag anghenion addysgol arbennig (a) (Canran cenedlaethol y disgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig yn y sector Uwchradd yw 23.0%)	17%
Canran y disgyblion sy'n siarad Cymraeg yn y cartref	63%
Dyddiad y penodwyd y pennaeth	01/04/2020
Dyddiad yr arolygiad Estyn blaenorol (os yw'n berthnasol)	Hydref 2014
Gwybodaeth ychwanegol	

© Hawlfraint y Goron 2022: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 12/12/2022